

Regeringens proposition

1984/85: 153

om fortsatt valutareglering;

beslutad den 14 mars 1985.

Regeringen förelägger riksdagen vad som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandens hemställan.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

KJELL-OLOF FELDT

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att valutaregleringen förlängs att gälla ytterligare ett år, dvs. för tiden den 1 juli 1985—den 30 juni 1986. För riksdagens kännedom läggs samtidigt fram förslag till förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen under samma tid.

**1 Förslag till
Lag om tillämpning av valutalagen (1939: 350)**

Härigenom föreskrivs att 2 § första stycket 1, 2 och 4–9 samt 5 § 1 och 3 valutalagen (1939: 350) skall tillämpas under tiden den 1 juli 1985–den 30 juni 1986.

**2 Förslag till
Förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959: 264)**

Härigenom föreskrivs att valutaförordningen (1959: 264), som enligt förordning (1984: 364) gäller till utgången av juni 1985, skall fortsätta att gälla till utgången av juni 1986.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1985-03-14

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg, Wickbom

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om fortsatt valutareglering

Enligt valutalagen (1939: 350, ändrad senast 1984: 413) gäller i fredstid att fullmäktige i riksbanken skall göra framställning till regeringen om valutareglering, om det prövas nödvändigt för att nå de centrala mål som har fastställts för den ekonomiska politiken. Fullmäktige skall därvid begära att regeringen föreslår riksdagen en lag om tillämpning av valutalagen för högst ett år. Regeringen skall samtidigt som ett sådant lagförslag läggs fram förelägga riksdagen de valutareglernade föreskrifter som regeringen avser att utfärda. Sådana föreskrifter finns i valutaförordningen (1959: 264, ändrad senast 1984: 500). En redogörelse för innehållet i valutalagen och valutaförordningen finns i prop. 1975: 82 (s. 14–21) och prop. 1977/78: 169 (s. 6 och 7). I valutakommitténs (1977: 03) i december 1980 avgivna delbetänkande (SOU 1980: 51) Valutareglering och ekonomisk politik finns vidare en ingående redogörelse för valutareglernings principer och funktionssätt (s. 28–136).

Genom lagen (1984: 363) om tillämpning av valutalagen (1939: 350) och förordningen (1984: 364) om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959: 264) har valutareglering föreskrivits för tiden den 1 juli 1984–den 30 juni 1985 (prop. 1983/84: 151, FiU 42, rskr 309).

I skrivelse den 31 januari 1985 har fullmäktige i riksbanken anfört att anledning alltjämt föreligger att ta i anspråk gällande fullmakter i valutalagen och samtidigt ge valutaförordningen fortsatt giltighet. Fullmäktige hemställer därför att regeringen föreslår riksdagen att anta lag om tillämpning av 2 § första stycket 1, 2 och 4–9 samt 5 § 1 och 3 valutalagen att gälla under tiden den 1 juli 1985–den 30 juni 1986 och att regeringen förordnar om fortsatt giltighet av valutaförordningen. En minoritet i fullmäktige har

anfört att förlängningen bör begränsas till att gälla tiden fram till den 31 december 1985. Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 1* fogas fullmäktiges skrivelse.

Efter remiss har yttranden avgivits av bankinspektionen, fullmäktige i riksgäldskontoret, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen och Sveriges föreningsbankers förbund.

Bankinspektionen, fullmäktige i riksgäldskontoret (majoriteten), Svenska sparbanksföreningen och Sveriges föreningsbankers förbund har uttalat att de inte har något att erinra mot eller inte motsätter sig att valutaregleringen förlängs. Bankinspektionen framhåller att det, så länge valutakommitténs arbete inte är slutfört, inte synes finnas annan rimlig utväg än att förlänga valutaregleringen. En minoritet i riksgäldskontorets fullmäktige anser, i likhet med minoriteten i riksbanksfullmäktige, att en förlängning endast bör ske till den 31 december 1985. Sveriges föreningsbankers förbund understryker att det är mycket angeläget att valutakommitténs arbete snarast slutförs.

Svenska bankföreningen anför att valutakommitténs väntade slutbetänkande kan antas leda till ett omfattande lagstiftningsarbete och till att avsevärd tid kommer att förflyta innan ny lagstiftning kan träda i kraft. Enligt bankföreningen bör man inte vänta med liberaliseringsåtgärder ända tills ny lagstiftning kan träda i kraft eftersom en liberalisering kan ske med kommitténs år 1980 avlämnade expertrapporter som underlag. — Om proposition om förlängning av valutalagens giltighet läggs fram bör regeringen i samband därmed föreslå att riksbanken snarast undersöker möjligheterna att inom nuvarande valutalagstiftnings ram genomföra liberaliseringar såsom en anpassning till situationen i Danmark och Norge.

För egen del vill jag anföra följande.

Valutaregleringen är ett medel i penningpolitiken. Utgångspunkten är därvidlag att den kan bidra till att störande kapitalflöden i möjligaste mån undviks. Regleringen omfattar huvudsakligen sådana transaktioner som saknar direkt samband med utrikeshandeln. Vittgående undantag har nämligen gjorts för löpande betalningar. Regleringens syfte är numera främst att begränsa rena finansiella placeringar i utlandet. Inom ramen för valutalagen och valutaförordningen ankommer det på riksbanken att utforma de närmare bestämmelserna rörande kapitaltransaktionerna.

Den svenska ekonomins ökade utlandsberoende, som under senare år accentuerats av strukturella obalanser i den svenska ekonomin, har fått till följd att penningpolitiken i allt högre grad fått utformas med hänsyn till betalningsbalansen. Försvaret av växelkursen står därvid i centrum och valutaregleringen kan i vissa situationer underlätta en sådan politik.

Frågan om valutaregleringens roll för utformningen av penning- och valutapolitiken utreds av valutakommittén (E 1977:03). Något beslut om ändringar i den nuvarande ordningen bör inte fattas innan resultatet av

kommitténs översyn av hela valutaregleringen föreligger. Kommittén väntas slutföra sitt uppdrag inom kort. Jag förutsätter att så också sker.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört anser jag att valutaregleringen i dess nuvarande utformning bör förlängas i avvaktan på de åtgärder som kan komma att vidtas i anledning av valutakommitténs utredningsarbete. Enligt min bedömning kan en eventuell ny valutalagstiftning inte träda i kraft före den 1 juli 1986. Jag förordar därför att regeringen begär riksdagens godkännande att förlänga valutaregleringen ytterligare ett år, dvs. för tiden den 1 juli 1985–30 juni 1986.

Det föreslagna lagförslaget är av så enkel beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen *dels* föreslår riksdagen att anta ett inom finansdepartementet upprättat förslag till

1. lag om tillämpning av valutalagen (1939:350),

dels lämnar riksdagen tillfälle att ta del av ett inom finansdepartementet upprättat förslag till

2. förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959:264).

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredraganden anfört för den åtgärd och det ändamål som föredraganden har hemställt om.

SVERIGES RIKSBANK 1985-01-31

Bilaga 1
Dnr 85-023-002

Till Regeringen
Finansdepartementet

Genom lagen (1984:363) om tillämpning av valutalagen (1939:350) har föreskrivits att 2 § första stycket 1, 2 och 4–9 samt 5 § 1 och 3 valutalagen (1939:350) skall tillämpas under tiden den 1 juli 1984–den 30 juni 1985. Därjämte har jämlikt förordningen (1984:364) om fortsatt giltighet av valutaförordningen (1959:264) föreskrivits att valutaförordningen, som enligt förordning (1983:389) gäller till utgången av juni 1984, skall fortsätta att gälla till utgången av juni 1985.

Då anledning alljämt föreligger att ianspråktaga gällande fullmakter i valutalagen och samtidigt ge valutaförordningen fortsatt giltighet får fullmäktige i riksbanken hemställa att regeringen måtte

dels föreslå riksdagen antaga lag om tillämpning av 2 § första stycket 1, 2 och 4–9 samt 5 § 1 och 3 valutalagen att gälla under tiden den 1 juli 1985–den 30 juni 1986;

dels förordna om fortsatt giltighet av valutaförordningen.

Stockholm som ovan

På fullmäktiges vägnar:

G.E. Sträng

T. af Jochnick

Reservation: se fullmäktiges protokoll 1985-01-31, § 6.

SVERIGES RIKSBANK

Utdrag ur
FULLMÄKTIGES PROTOKOLL
1985-01-31

Närvarande: Ordföranden Gunnar Sträng, vice ordföranden Olle Göransson, Bengt Dennis, Grethe Lundblad, Staffan Burenstam Linder, Karl Boo, Ingegerd Troedsson.

§ 6. *Förlängning av valutaregleringen*

På hemställan av Åke Gustafsson beslöt fullmäktige att till regeringen avlåta skrivelse med hemställan om förlängning av valutaregleringen.

Skrivelsens lydelse framgår av registraturet.

Mot skrivelsens lydelse, såvitt avsåg begärd förlängning i ett år, reserverade sig *Staffan Burenstam Linder, Karl Boo och Ingegerd Troedsson*, som anförde följande.

Vi anser det beklagligt att valutakommitténs arbete så har dragit ut på tiden att det nu anses erforderligt med en ytterligare förlängning av valutaregleringen.

Vi anser det nödvändigt att valutakommitténs arbete snarast slutförs och ger underlag för en långtgående liberalisering av reglerna i enlighet med vad som genomförts i praktiskt taget alla jämförbara länder. I avvaktan på detta anser vi att förlängningen av valutalagen bör begränsas till att gälla tiden fram till den 31 december 1985.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

